

Наставити са европским пројектима

Један од приоритетних циљева пројекта је везан за редизајнирање, модернизацију и акредитовање студијских програма првог и другог степена из области туризма, који треба да пружају високо образовање у складу са актуелним захтевима туристичког тржишта и најбољом европском образовном праксом из ове области, наводе наши саговорници за "Вести"

Професору Јовановићу, колико овакви пројекти доприносе будућем развоју туризма?

Туристички потенцијал Србије није адекватно искоришћен. Битан разлог за то је недостатак компетентног особља. Један од приоритетних циљева пројекта је везан за редизајнирање, модернизацију и акредитовање студијских програма првог и другог степена из области туризма, који треба да пружају високо образовање у складу са актуелним захтевима туристичког тржишта и најбољом европском образовном праксом из ове области. У оквиру пројекта се реализује и читав спектар активности усмерених ка побољшању компетенција наставног кадра, набавци нове опреме и коришћењу савремених наставних средстава. Поред тога, потребно је знати да се конкурентност у туризму обезбеђује кроз креирање и координирано деловање професионалних мрежа заинтересованих субјеката. Таква мрежа се израђује кроз пројекат и у њу су укључене високошколске институције, домаћа туристичка привреда, државне институције и европски партнери.

Да ли су учесници имали замерки везано за досадашњи приступ овој области?

Основне замерке у вези кадра који обезбеђује високошколски систем су да не поседују довољно практичних знања и вештина, сувише је дуг период адаптације приликом укључивања у пословни процес и да се недовољно развија предузетна иницијатива и компетенције потребне за самостално вођење бизниса у сфери туризма.

Када сумирате резултате који су закључци?

Веома смо задовољни одзивом, активним учешћем и доприносом учесника реализовању циљева међународне конференције, која је, такође, један од резултата ТЕМПУС пројекта. Захваљујући испуњавању критеријума везаних за број радова и број аутора из иностранства, конференција има међународни карактер. Одмах после завршетка конференције стигао је велики број порука учесника из земље и иностранства који изражавају задовољство високим нивоом организације, научним и стручним донетима конференције и жељу да учествују на наредним скуповима и активностима у оквиру пројекта.

Шта је планирано за наредни период?

Планови су даље реализовање циљева пројекта који су вишедимензионални и знатно амбициозније постављени у односу на сличне пројекте. Потребно је континуирано ширити мрежу субјеката укључених у пројекат. У току је потписивање споразума о пословној сарадњи и конкретизовање реализације планираних активности са субјектима из сектора туризма. Креирају се нове теме за бесплатне обуке у складу исказаном заинтересованошћу и реалним потребама партнера из туристичке привреде. У припреми је веб портал пројекта у оквиру кога ће се интерактивно размењивати информације, идеје, знање, управљати увођењем нових туристичких производа и пројектима везаним за развој туризма. У завршној фази је набавка савремене рачунарске опреме за потребе партнера на пројекту, набавка опреме и формирање лабораторије за испитивање параметара животне средине, која ће бити у функцији развоја екотуризма и других иновативних туристичких производа.

Проф. др Милош Јовановић, вођа тима Високе пословно-техничке школе Ужице на ТЕМПУС пројекту МХТСПС.

Потребно је континуирано ширити мрежу субјеката укључених у пројекат. У току је потписивање споразума о пословној сарадњи и конкретизовање реализације планираних активности са субјектима из сектора туризма. Креирају се нове теме за бесплатне обуке у складу исказаном заинтересованошћу и реалним потребама партнера из туристичке привреде. У припреми је веб портал пројекта у оквиру кога ће се интерактивно размењивати информације, идеје, знање, управљати увођењем нових туристичких производа и пројектима везаним за развој туризма.

РЕЗУЛТАТИ МЕЂУНАРОДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ О РАЗВОЈУ ТУРИЗМА СРБИЈЕ И ЗАПАДНОГ БАЛКАНА

Професоре Ђуричићу, шта бисте издвојили са Међународне конференције "Високошколско образовање у функцији развоја туризма Србије и Западног Балкана"?

Друга међународна конференција "Високошколско образовање у функцији развоја туризма Србије и Западног Балкана", одржана 02. и 03. октобра ове године у Ужицу. Она је обухватила 59 научних и стручних радова од укупно 108 аутора из осам европских држава, као и 13 радова студената из три европске државе. Број радова у односу на прву међународну конференцију повећан је за три рада. Укупан број радова на овој Конференцији чини више од половине радова на осмој Међународној конференцији "Наука и високо

дошли на моју адресу као председника организационог одбора чија суштина се огледа на "честиткама за успешну организацију конференције, као и на срдачној добродошлици". Још једном су се Ужичани показали и као добри домаћини а из тога је проистекао и низ договора о будућој сарадњи са колегама из Словачке, Грчке, Енглеске, Словеније... Припремићемо и аплицирати са новим пројектима из фондова Европске уније, размењиваћемо професоре, студенте, објављиваћемо заједничке публикације али ћемо повезивати привреду и локалне заједнице из Србије са заинтересованим субјектима из партнерских земаља..

Какви су досадашњи резултати ТЕМПУС пројекта?

Овај ТЕМПУС пројекат је ушао у последњи квартал друге године реализације. Наиме, пројекат траје до 30.11.2016. године. Досада су сви планирани циљеви реализовани у року и са индикаторима који премашују план. То сведочи о оствареном квалитету, који је већи од планираног. Од резултата поред одржавања две Међународне конференције "Високошколско образовање у функцији развоја туризма Србије и Западног Балкана", треба посебно илустрирати: модернизацију и хармонизацију и акредитацију три студијска програма основних студија и два специјалистичких студија, док су један студијски програм основних академских студија и два мастер програма предаги Комисији на акредитацију и чека се њихов одговор. У Ужицу је реакредитован програм основних струковних студија Туризам и специјалистички програм Менаџмент туристичке дестинације и акредитован је модул специјалистичких студија Екотуризам. Факултет за хотелијерство и туризам из Врњачке бање школоваће кадрове за здравствени туризам, а Висока пословна школа из Лесковца кадрове из гастрономије. Водило се рачуна да нема непотребног дуплирања капацитета, а да потребе привреде буду више задовољене него до сада. Затим сагласно кадровским потребама наставници и сарадници све три високошколске установе из Србије обучени су из недостајућих информатичких и педагошких знања, као и знања страног језика. Ова активност ће бити континуирана током читавог трајања ТЕМПУС пројекта.

У Високој школи у Ужицу опремљена је и лабораторија за екотуризам, специјализована лабораторија за информатизацију студија туризма, модернизована постојећа лабораторија за информатику и модернизовани кабинети наставног особља. Сличне активности су реализоване и код осталих партнера из Србије.

А до сада је реализовано пет различитих курсева за туристичку привреду Србије. Тематика обука је врло атрактивна и то од интернет маркетинга у туризму, преко обука за послове здравственог туризма, обука за послове гастрономије, валоризације туристичких потенцијала у циљу њиховог претварања у атрактивне туристичке производе, до обуке за писање предлога пројеката за аплицирање код фондова Европске уније.

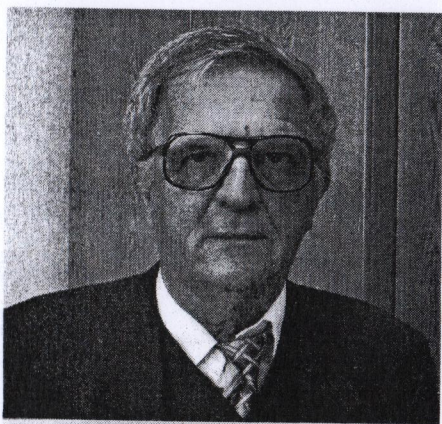
Додајмо, да је 40 учесника у ТЕМПУС пројекту упознато са стањем високог образовања на Универзитету Гринич у Великој Британији и прошло обуку везану за обезбеђење квалитета образовног процеса и искуствима везаним за учење на даљину, које ће бити све присутније и у Србији.

На чему су инсистирали учесници конференције и кога бисте посебно издвојили?

С обзиром да одржавање три конференције (по једна годишње за три године пројекта) представља обавезу везану за ширење резултата ТЕМПУС пројекта део радова је по позиву, који припремају представници Пројектног тима ТЕМПУС пројекта или истакнути експерти из области туризма из Србије и Европске уније. Други део радова припремају заинтересовани стручњаци, као и значај излагања присутних тако да се кроз дискусију долази и до низа идеја које могу послужити за даљи развој и високог школства, али и туристичке привреде Србије и Западног Балкана. Инсистирање је на обогаћивању сарадња и повећаној личној и институционалној сарадњи из Србије са институцијама из развијеног света, а пре свега на смањивање јаза у развоју, како туризма, тако и свеукупног развоја.

Од радова који су презентирани шта је изазвало највише пажње учесника?

Издвојио бих рад др Роба Девидсона из Енглеске који је препознао Николу Теслу и ужичку хидроцентралу, као туристички бренд. Затим рад професора Милана Антонијевића са Универзитета Гринич из Велике Британије и сарадника везаних за потребу већег учешћа студената и запослених у повећању квалитета високог образовања у Србији. Као и рад колега Михаила и Чукана са Универзитета из Нитре из Словачке, који су направили добро повезивање њиховог и нашег туризма и потенцијала, али и радове студената, од којих је део био врло инспиративан.

Проф. др Милуштин Ђуричић, координатор ТЕМПУС пројекта

Још једном су се Ужичани показали и као добри домаћини а из тога је проистекао и низ договора о будућој сарадњи са колегама из Словачке, Грчке, Енглеске, Словеније... Припремићемо и аплицирати са новим пројектима из фондова Европске уније, размењиваћемо професоре, студенте, објављиваћемо заједничке публикације али ћемо повезивати привреду и локалне заједнице из Србије са заинтересованим субјектима из партнерских земаља, истакао је професор доктор Ђуричић

образовање у функцији одрживог развоја - СЕД 2015". О квалитету наше Конференције највише говори низ мејлова који су